

Brüsszel, 2026. május 22.
(OR. en)

9202/26

CULT 71	EMPL 113
AUDIO 70	GENDER 35
CULT HERIT 13	DIGIT 135
EDUC 160	TOUR 26
JEUN 75	MI 465
COMPET 563	ENV 502
SAN 298	PROCIV 96
DISINFO 41	RECH 219
RELEX 648	NDICI 14
FREMP 167	FIN 675
AG 74	

FELJEGYZÉS AZ „I/A” NAPIRENDI PONTHOZ

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Együttes nyilatkozat: „Európa a kultúráért – A kultúra Európáért” – Jóváhagyás

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2025. november 12-én benyújtotta a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek az „Európa a kultúráért – A kultúra Európáért” című együttes nyilatkozat (a továbbiakban: együttes nyilatkozat)¹ tervezetét. E nyilatkozat célja, hogy az egyes intézmények szerepén és hatáskörén belül biztosítsa a kultúra iránti megerősített politikai kötelezettségvállalást.

¹ 15410/25 ADD 2.

2. Az Állandó Képviselők Bizottsága április 1-jén felhatalmazta az elnökséget, hogy – a szövegnek a Kulturális Bizottság 2026. január 21-i és 2026. február 17-i ülésén végzett vizsgálatát követően – a 7663/26 REV 1 dokumentumban foglalt szöveg alapján intézményközi megbeszéléseket kezdjen az Európai Parlamenttel és a Bizottsággal.
3. Négy intézményközi ülésre került sor a nyilatkozat szövegének megvitatása céljából, háromra technikai szinten (2026. április 22-én, május 4-én és május 6-án), egyre pedig politikai szinten (2026. május 18-án, Strasbourghban), amelyen ideiglenes politikai megállapodás született az Európai Parlamenttel és a Bizottsággal. A kompromisszumos szöveget a melléklet tartalmazza.
4. Az együttes nyilatkozatot most az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak alá kell írnia.

II. **KONKLÚZIÓ**

Felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát, hogy:

- erősítse meg a megállapodást, és
- ajánlja a Tanácsnak, hogy:
 - hagyja jóvá az „Európa a kultúráért – A kultúra Európáért” című együttes nyilatkozatnak a mellékletben foglalt szövegét, és
 - hatalmazza fel az elnökséget arra, hogy az a nevében aláírja a nyilatkozatot.

Tervezet – Együttes nyilatkozat

„Európa a kultúráért – A kultúra Európáért”

Preambulum

mivel:

- a) Európa a felbecsülhetetlen értékű művészet, kultúra, kreativitás, valamint a gazdag kulturális örökség és történelem kontinense. Európa kulturális sokszínűsége és élénksége, amelyet művészeinek, valamint kulturális és kreatív szakembereinek kiválósága táplál, alapvető fontosságú az uniós értékek és identitás szempontjából, előmozdítja az európai összetartozás érzését és a közös európai identitást, és megerősíti a demokráciát.
- b) A kulturális és kreatív ágazatok és iparágak dinamikus gazdasági ágazatok. Magukban foglalják a művészetekhez, a kultúrához és a kulturális örökséghez, valamint az audiovizuális ágazathoz és a médiához kapcsolódó kifejezések és megnyilvánulások valamennyi formáját. Stratégiai erőforrást jelentenek Európa versenyképessége és kohéziója számára, gazdasági növekedést és pozitív tovaryűrűző hatásokat idéznek elő az ágazatok és a területek között, képzettséget igénylő munkahelyeket teremtenek, és növelik az Unió kreatív és innovatív előnyét.
- c) A kultúra és a kulturális örökség alátámasztja az Unió alapját képező alapvető értékeket – az emberi méltóság tiszteletben tartását, a szabadságot, a demokráciát, az egyenlőséget, a jogállamiságot és az emberi jogok tiszteletben tartását (az EUSZ 2. cikke) –, és megtestesíti az „Egyesülve a sokféleségben” jelmondatot. Az Unió átfogó célkitűzése a kultúra területén a gazdag kulturális és nyelvi sokszínűség tiszteletben tartása és előmozdítása; Európa kulturális öröksége megőrzésének és gyarapításának biztosítása; valamint a tagállamok közötti együttműködés ösztönzése (az EUSZ 3. cikke, az EUMSZ 167. cikke), ezáltal a tagállamok tevékenységének támogatása a kultúra területén.

- d) A kultúra és a kulturális örökség teret nyit a kíváncsú jövő elképzeléséhez, és létfontosságú az európai életmód szempontjából. Emellett platformot biztosítanak a nyilvános párbeszédhez, egyesíti a közösségeket, gazdagítja az életet, kohéziót teremt társadalmainkban, továbbá az Unió külső tevékenységének fontos mozgatórugói. Az Unió felhasználhatja kulturális értékeit a reziliencia építése, a béke és a demokrácia előmozdítása, valamint a fenntartható fejlődéshez hozzájáruló innovatív megoldások ösztönzése érdekében.
- e) A kultúra stratégiai erőforrás az Unió számára ahhoz, hogy szembe tudjon nézni napjaink sürgető realitásaival, így például a geopolitikai és geoökonómiai feszültségekkel, a globális felmelegedéssel és a környezetkárosodással, a társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségekkel, a gyors technológiai változásokkal, a demográfiai változásokkal, valamint a mentális egészségügyi válsággal. Ugyanakkor a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak – köztük az audiovizuális ágazatok – saját kihívásokkal néznek szembe, amelyek célzott támogatást és határozott fellépést tesznek szükségessé.
- f) Ez a nyilatkozat hosszú távú stratégiai jövőképet fogalmaz meg a kultúrának az európai identitás középpontjába helyezésére vonatkozóan, egyúttal építve az EU kulturális munkatervének eredményeire is. Hangsúlyozza a kultúrának az egyének, a közösségek és az Unió számára jelentett fontosságát, valamint megerősíti a kulturális jogokat és elveket. Elismeri, hogy a kulturális tevékenységek, javak és szolgáltatások identitást, értéket és jelentést közvetítenek. Emellett újól megerősíti, hogy az Uniónak minden tevékenysége során figyelembe kell vennie a kulturális szempontokat, különösen annak érdekében, hogy tiszteletben tartsa és előmozdítsa kultúráinak sokszínűségét.
- g) Elismerve az Unió által a kultúra területén betöltött támogató szerepet, ez a nyilatkozat megerősíti az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közös politikai kötelezettségvállalásait és feladatait – saját hatásköreiken belül és az uniós joggal teljes összhangban –, amelyek a Bizottság 2025. évi „Kulturális iránytű Európa számára” című dokumentumában meghatározott kulcsfontosságú irányvonalakon alapulnak.

Együttes nyilatkozat – „Európa a kultúráért – A kultúra Európáért”

Arra törekszünk, hogy előmozdítsuk, és az európai egység, demokrácia, sokszínűség, kiválóság és versenyképesség erőforrásaként és kedvezményezettjeként pozicionáljuk a kultúrát. Ezért elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- az Európai Unió globális kulturális nagyhatalomként és a kreativitás olyan élénk központjaként betöltött szerepének megerősítése, ahol mindenki szabadon alkothat, hozzáférhet a kultúrához és részt vehet abban; ez a szerep tiszteletben tartja a kulturális jogokat, és elősegíti a polgárok és a kreatív szakemberek szerepvállalását,
- annak biztosítása, hogy a kultúra továbbra is Európa társadalmi-gazdasági és területi szövetének hajtóereje legyen, elismerve a kultúra belső, társadalmi, polgári és gazdasági értékét, valamint átalakító potenciálját,
- a globális szerepvállalást, boldogulást, innovációt és versenyt célzó intézkedések előmozdítása,
- a kultúra belső értékének, valamint olyan közjósággént betöltött szerepének elismerése, amely hozzájárul az Unió rezilienciájához és fenntartható növekedéséhez.

E kötelezettségvállalásokhoz és a „Kulturális iránytű Európa számára” című dokumentum négy kulcsfontosságú irányvonalához igazodva kijelentjük, hogy elfogadjuk az európai kulturális szakpolitika következő elveit.

1. **A művészi kifejezés szabadsága** és az alkotói szabadság a kultúra alapjai, és nélkülözhetetlen szerepet játszanak a demokratikus társadalmak előmozdításában és az európai értékek megőrzésében.

Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- a művészi kifejezés szabadságának védelme és az uniós értékek tiszteletben tartása – ezek a demokrácia és az alapvető jogok sarokkövei az Európai Unióban,
- a művészek és a kulturális szakemberek cenzúrával, megfélemlítéssel és jogtalan beavatkozással szembeni védelme,
- a kulturális intézmények függetlenségének megővése.

2. **A kulturális és nyelvi sokszínűség** az Unió alapját képező alapvető értékek. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- az Európai Unió gazdag kulturális és nyelvi sokszínűségének, valamint kulturális szuverenitásának támogatása, ünneplése és megőrzése,
- az Európában létrehozott kulturális alkotások és tartalmak gazdag sokszínűségének előmozdítása, különösen online, láthatóságuk és fellelhetőségük elősegítése az EU valamennyi hivatalos nyelvén, a nyelvi sokszínűség teljes körű tiszteletben tartása mellett.

3. **A kultúrához való hozzáférés** a demokratikus és befogadó társadalmak alapvető pillére. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- a kultúrához és a kulturális örökséghez való inkluzív hozzáférésnek, az ezekben való részvételnek, valamint ezek élvezetének és hasznának fokozása mindenki, különösen a fiatalabb generációk számára,
- különös figyelem fordítása a kiszolgáltatott személyek, köztük a fogyatékkal élő személyek, a marginalizált és a hátrányos helyzetű személyek, valamint a vidéki, távoli vagy rosszul ellátott területeken – többek között az elnéptelenedés kockázatának kitett vagy társadalmi-gazdasági kihívásokkal küzdő területeken – élők kulturális jogaira, a kultúrához való hozzáférésre kiterjedően,
- a kulturális infrastruktúra fejlesztése és javítása Európa-szerte, figyelmet fordítva a társadalmi-gazdasági és a területi egyenlőtlenségek kezelésére, valamint a kulturális részvétel helyi szintű előmozdítására.

4. Mindenkinnek joga van a **tisztességes, igazságos, egészséges és biztonságos munkafeltételekhez**, beleértve a művészeket és a kulturális szakembereket is, akik kulturális és kreatív ágazataink és iparágaink középpontjában állnak. A méltányos díjazás és a megfelelő munkafeltételek alapvető fontosságúak a művészi szabadság és a kulturális sokszínűség szempontjából. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:
- a méltányos díjazás, a megfelelő szociális védelem, a készségfejlesztéshez és a mobilitáshoz való hozzáférés előmozdítása valamennyi művész és kulturális szakember számára – a szociális partnerek szerepének és autonómiájának tiszteletben tartása mellett –, továbbá kollektív tárgyalási jogaik támogatása, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság előmozdítása, beleértve a mentális egészséget is,
 - a nemek közötti egyenlőség előmozdítása a kultúra és a kulturális örökség terén, valamint a fogyatékkal élő művészek és kulturális szakemberek jogainak védelme.
5. **A fiatalok** alapvető szerepet töltenek be Európa jövőjének és sokszínű kulturális környezetének alakításában. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:
- a fiatalok kulturális szakpolitikák alakításában való képviseletének és részvételének előmozdítása annak érdekében, hogy hangjuk felerősödjön az őket érintő döntéshozatali folyamatokban,
 - a fiatal és feltörekvő művészek – köztük a marginalizált és a hátrányos helyzetű személyek – támogatása, elismerve az európai kultúrához és örökséghez való hozzájárulásukat,
 - a művészek körében a generációk közötti együttműködés és tapasztalatcsere ösztönzése a készségek, ismeretek és hagyományok átadásának biztosítása érdekében.

6. **A kultúra, a művészetek és az oktatás** közötti szinergia alapvető fontosságú a jövőbeli társadalmak fejlődése és jóléte szempontjából. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:
- a művészeti oktatás előmozdítása mindenki számára – az egész életen át tartó tanulás részeként – a formális, nem formális és informális tanulásban, hozzájárulva ezáltal az EU sokszínűségéhez és rezilienciájához,
 - a STEAM-megközelítés (természettudományok, technológia, műszaki tudományok, művészetek és matematika), valamint a kultúra, a művészetek, a természettudományok és a technológia közötti interdiszciplináris és transzdiszciplináris szinergiák támogatása.
7. A kulturális szerepvállalás bizonyítottan kedvező hatást gyakorol az egyének és a közösségek **egészségére és jóllétére**. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:
- a kultúra és a kulturális részvétel egészségre és jóllétre gyakorolt pozitív hatásainak – szakpolitikáink révén történő – előmozdítása,
 - a legjobb gyakorlatok és az innovatív megközelítések ágazatok közötti megosztása.
8. A **mesterségesintelligencia**-rendszerek (a továbbiakban: MI) etikus, fenntartható és felelős használatának, fejlesztésének és irányításának méltányos, emberközpontú és jogalapú megközelítés révén kell előmozdítania az emberi kreativitást. Tiszteletben kell tartania a kulturális jogokat, a hozzáférhetőséget, az inkluzivitást és a kulturális sokszínűséget; elő kell mozdítania az európai, a nemzeti és a helyi tartalmak fellelhetőségét és láthatóságát, és hozzá kell járulnia azokhoz; támogatnia kell a versenyképességet; fel kell lépnie a digitális szakadékok ellen; valamint elő kell mozdítania a digitális társadalmi befogadást. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:
- az emberi alkotás, valamint az európai kulturális és nyelvi digitális szuverenitás előmozdítása, továbbá az elfogultság és a kulturális homogenizálás etikai kockázatainak kezelése,
 - a szellemi tulajdon-jogok védelme az MI által az alkotókra és a méltányos díjazásukra gyakorolt hatások kezelése révén, az innováció elfogadása mellett,

- az MI által generált tartalmak átláthatóságának előmozdítása az emberi és az MI által generált tartalmak megkülönböztetésének megkönnyítése érdekében,
- az MI munkahelyekre gyakorolt hatásának nyomon követése és enyhítése, továbbá a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak technológiai változásokhoz való alkalmazkodásának, valamint a digitális készségek elsajátításának a támogatása,
- az MI kulturális és kreatív szakembereket támogató eszközként való felhasználásának előmozdítása, valamint annak lehetővé tétele, hogy a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak kiaknázhassák az e technológiák által kínált lehetőségeket, ezáltal erősítve Európa innovációs kapacitását és globális technológiai versenyképességét.

9. **A kulturális örökség** összeköti a múltunkat a jövőnkkel. Ez az „egység a sokféleségben” elv szimbóluma, valamint identitásunk, demokráciánk és rezilienciánk sarokköve. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- Európa gazdag – materiális és immateriális – természeti és kulturális örökségének védelme, megóvása és előmozdítása, valamint a digitális technológiák kiaknázása ezen örökség megőrzésének, hozzáférhetőségének és innovációjának fokozása érdekében,
- a tudatosság, a kutatás és a kapacitásépítés javítása, valamint az adatbázisok és a digitális technológiák használatának és interoperabilitásának javítása a kulturális javak tiltott kereskedelmével és más kapcsolódó bűncselekményekkel szembeni fellépés érdekében, és ezzel egyidejűleg az érintett szakemberek, például az örökségvédelmi, bűnüldözési és vámügyi szakemberek közötti együttműködés előmozdítása, többek között nemzetközi összefüggésben is,
- a generációk közötti tapasztalatcsere előmozdítása a kulturális örökségnek és ismereteknek az idősebb generációk által a fiatalabb generációkra való átörökítésének biztosítása érdekében.

10. A kultúra és a kulturális örökség előmozdítja a **regionális és területi fejlődést, a rezilienciát, a társadalmi kohéziót** és az európai régiók közötti **konvergenciát**. Mindezeket válságok idején is védeni kell, többek között az olyan kockázatokkal szemben, mint az éghajlatváltozás hatásai. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- a kultúrában és a kulturális örökségben rejlő lehetőségek kiaknázása más területekkel szinergiában, valamennyi terület vonzerejének növelésével és a területi kihívások kezelésével, beleértve a demográfiai hanyatlás elleni küzdelmet is, különösen a peremterületeken, valamint a vidéki, a távoli és a rosszul ellátott területeken és az Unió legkülső régióiban,
- a fenntartható kulturális turizmus előmozdítása, tiszteletben tartva a kulturális örökséget, tájakat és közösségi gyakorlatokat, valamint hozzájárulva a regionális és helyi fejlődéshez,
- különböző lehetőségek feltárása arra vonatkozóan, hogy miként lehet integrálni a kultúrát és a kulturális örökséget a válsághelyzetekre való felkészüléssel, a biztonsággal, valamint a válsághelyzetekre való felkészülés tervezésével, a válság- és kockázatkezeléssel, a válság utáni újjáépítéssel, a helyreállítással és a békeépítési folyamatokkal kapcsolatos együttműködésbe.

11. A kultúra, beleértve a kulturális örökséget is, döntő fontosságú a **környezeti fenntarthatóság felé való elmozdulásban**, mivel a környezeti szempontból felelős fejlődés alapját képező értékeket, magatartásokat és gyakorlatokat formálja. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- a kultúra fontosságának hangsúlyozása az ökológiai kihívásokra adott szakpolitikai válaszban a minőségre, az innovációra, a befogadásra és a kiválóságra törekvő építészet, formatervezés, örökségvédelem és tájgazdálkodás előmozdításával, valamint a gyakorlati zöldítési eszközök és készségek alkalmazásának ösztönzésével és annak lehetővé tételével, hogy a kulturális és örökségvédelmi szereplők a közösségekkel együttesen alkotva irányítsák és változtassák meg a narratívákat.

12. E nyilatkozat törekvéseinek megvalósítása és a kultúra transzverzális hatásainak teljes körű kiaknázása magában foglalja a kultúra előmozdítását az Unió belső és külső politikáiban, továbbá a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak szükségleteinek kezelését és az azokba való beruházást, valamint az előrehaladás nyomon követését. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak fenntarthatóságának támogatása és a kulturális örökség megőrzése, többek között különböző finanszírozási formák igénybevételeinek szorgalmazása, valamint a kormányzás minden szintjén innovatív és alternatív finanszírozási módok mérlegelése révén,
- a kulturális szempontok releváns uniós stratégiákban, szakpolitikákban és intézkedésekben való hatékony általános érvényesítésének, valamint a megfelelő finanszírozási eszközöknek a biztosítása, a korai tervezési szakasztól a végrehajtásig,
- az európai kulturális alkotások határokon átnyúló terjesztésének növelése a maguk teljes sokszínűségében,
- szoros és rendszeres párbeszéd fenntartása az érintett érdekelt felekkel,
- e nyilatkozat előmozdítása – az egyes aláírók saját szerepén és hatáskörén belül – az Unió partnerországokkal és érintett nemzetközi szervezetekkel fenntartott kapcsolataiban, továbbá a többoldalú fórumokon folytatott együttműködés elősegítése.
- olyan kezdeményezések előmozdítása, amelyek célja a kultúrára vonatkozó megbízható és összehasonlítható adatok rendelkezésre állásának javítása a tényeken alapuló kulturális politikák kidolgozásának támogatása érdekében,
- az e nyilatkozat hatálya alá tartozó területeken elért előrehaladás áttekintése.
